

BiG>East

(EIE/07/214)

***Оценка на политиките за
производство и употреба на биогаз в
България***

Документ 3.1

Деница Димитрова, ENPRO
Ива Черийска, ENPRO
Красин Георгиев, ENPRO
Dominik Rutz, WIP Renewable Energies
Heinz Prassl, Gerhard Agrinz GmbH
Konstantinos Sioulas, CRES

**ЕНЕРГОПРОЕКТ АД
1407 София, България
Бул. “Джеймс Баучер” 51**

ноември 2008

С подкрепата на:

Intelligent Energy **Europe**

Пълната отговорност за съдържанието на този документ носят неговите автори. Той не отразява мнението на Общността. Европейската Комисия не носи отговорност при неправомерно използване на съдържащата се информация .

Съдържание

1. Въведение	3
2. Политики и цели на ЕС.....	4
2.1. <i>Политика на Европейския Съюз за възобновяемата енергия</i>	<i>4</i>
2.2. <i>Биогазова политика и пазар в Европейския Съюз</i>	<i>5</i>
2.3. <i>Законодателство за биогаз и сродни въпроси в Европейския Съюз.....</i>	<i>6</i>
2.3.1 Директиви	6
2.3.2 Наредба/Регламент	6
2.4. <i>Европейско законодателство за биогаз - резюме.....</i>	<i>7</i>
3. Инструменти насърчаващи производството на възобновяемата енергия в България.....	8
3.1. <i>Подпомагащи механизми за производство на електроенергия от възобновяеми енергийни източници</i>	<i>8</i>
3.1.1 Подпомагане чрез преференциални цени	9
3.1.2 Заеми	10
3.2. <i>Механизми подпомагащи използването на ВЕИ за отопление и охлаждане..</i>	<i>11</i>
3.3. <i>Поддръжка за биогоривата</i>	<i>11</i>
3.3.1 Квота задължения	11
3.3.2 Данъчни облекчения за биогоривата.....	11
3.4. <i>Подпомагане на всички видове ВЕИ.....</i>	<i>12</i>
4. Политики, касаещи възобновяемата енергия в България	13
4.1. <i>Законодателна рамка за всички видове ВЕИ.....</i>	<i>13</i>
4.2. <i>Законодателна рамка за производството и употребата на биогаз.....</i>	<i>17</i>
5. Национални цели за производство и употреба на възобновяема енергия.....	18
6. Заключение	18
Приложение 1: Европейско законодателство.....	19
Приложение 2: Българско законодателство	26

1. Въведение

Този доклад е разработен в рамките на проекта BiG> East (EIE/07/214), изпълняван за Европейската Комисия по програма Интелигентна Енергия за Европа. Докладът има за цел да представи установените политики касаещи производството и оползотворяването на биогаз и свързаните с това въпроси, за да се улесни по-широкото разпространение на биогазови проекти. Основната цел на този доклад са политиките на България и Европа, и той е един от серията шест доклади от целевите държави на проекта BiG>East които са: България, Хърватия, Гърция, Латвия, Румъния, и Словения. Политиката на България включва законодателство, данъчна политика, стимули, различни видове помощни фондове и политика за управление на отпадъците, които въздействат директно или индиректно върху успешното осъществяване на биогазови проекти.

В момента в Европа цените на изкопаемите енергийни източници постоянно нарастват, а зависимостта от вноса на енергия се увеличава, ето защо е особено необходимо да се увеличи производството и употребата на биогаз за отопление, електричество и като гориво. През 2005г. около 5.35млн.тона биогаз са произведени за енергийни нужди в Европейския Съюз, въпреки това е изчислено, че има потенциал за производство на повече от 20 млн.тона.

Поради липсата на поддържащи механизми през последните години употребата на възобновяеми енергийни източници (ВЕИ) в България не е широко развита. Българското правителство прие нови преференциални тарифи и тяхното ефективно прилагане в действие с мерки за недискриминиран достъп до електропреносната мрежа и улеснена процедура за лицензиране ще бъдат бази за по-нататъшното разбиране / развитие на ВЕИ в страната. В момента законовата рамка, която разрешава недискриминиран достъп до електрическата мрежа за независимите производители на възобновяема енергия остава твърде неясна за увеличаване на доверието на инвеститорите¹. През Юни 2007г. в България бе приет Закон за Възобновяемите и Алтернативните Енергийни Източници и Биогоривата. В този момент в закона няма наредби касаещи производството и употребата на биогаз.

¹ **European Renewable Energy Council**, Renewable Energy Policy Review, BULGARIA: Monitoring and Evaluation of the RES Directives implementation in EU27 and policy recommendations to 2020.

2. Политики и цели на ЕС

2.1. Политика на Европейския Съюз за възобновяемата енергия

Използването на възобновяема енергия – особено енергията от вятъра, водата, слънчевата енергия и биомасата – е главна цел на енергийната политика на Европейската Комисия. Има редица причини за това. Възобновяемата енергия има важна роля за редуцирането на емисиите въглероден диоксид (CO₂) – главна задача на Комисията. Увеличаването дела на възобновяемата енергия в енергийния баланс ще увеличи устойчивостта. Също така ВЕИ спомагат за подобряването на енергийната сигурност на Общността като намаляват увеличаващата се зависимост от вноса на енергийни източници. Очаква се ВЕИ да бъдат икономически конкурентноспособни на конвенционалните източници на енергия в краткосрочно и далекосрочно бъдеще².

Европейската Комисия постави цел за намаляване емисиите от парникови газове с 30% до 2020г. в развитите държави и вече е ангажирана с намаляване на собствените си емисии с поне 20% и ще увеличи този процент при наличие на задоволително глобално споразумение³. През Януари 2007г. Европейската Комисия представи “Пътна карта на възобновяемата енергия” като част от пакета “енергия-промяна на климата”⁴. Тази пътна карта бе парафирана от Комисията през Март 2007г. като бяха определени следните цели:

- Задължителна цел - 20% от общата консумация на енергия в ЕС да бъде произвеждана от ВЕИ до 2020г., и;
- За всяка една държава членка задължително минимум 10% от горивата използвани в транспорта да бъдат биогорива. Обвързващият характер на тази цел е “предметите на производството да бъдат устойчиви”, а също така и “второто поколение биогорива да станат масово достъпни”.

През Ноември 2007г., ЕК представи “План за Стратегически Енергийни Технологии (СЕТ-План) – С цел бъдеще с по-малко въглерод”⁵. СЕТ-Планът предлага да се достигнат следните резултати: (i) ново съвместно стратегическо планиране, (ii) по-ефективно осъществяване, (iii) увеличаване на ресурсите, и (iv) ново и по-силно доближаване към международно сътрудничество. Комисията се надява на подкрепата (вкл. финансово ангажиране) от лидерите в ЕС за СЕТ-Плана.

² Източник: http://ec.europa.eu/energy/res/index_en.htm

³ Източник: COM(2007)1final „An Energy Policy for Europe“

⁴ Източник: COM(2006)848final „Renewable Energy Road Map: Renewable energies in the 21st century: building a more sustainable future“ (10.1.2007)

⁵ Източник: COM(2007) 723 final „A EUROPEAN STRATEGIC ENERGY TECHNOLOGY PLAN (SET-PLAN) Towards a low carbon future“

Освен това, през Януари 2008г. Комисията представи по-голям пакет за възобновяемата енергия и промените на климата, и издаде Проект Директива “насърчаване употребата на енергия от възобновяеми източници”, която трябва да бъде преразгледана и одобрена от Европейския Парламент и Съвет преди да влезне в сила. Тази Директива е изчерпателна “структурна директива” за възобновяемата енергия включваща последни данни за биогоривата.

2.2. Биогазова политика и пазар в Европейския Съюз

Поради диверсификацията на енергийните ресурси и повишеното разчитане на възобновяемите енергийни източници, биомасата има основна роля в енергийната политика на Европа. Както бе отбелязано в Биомаса План за Действие⁶ на Комисията, публикуван на 7 декември 2005 г., “енергията е от ключово значение за постигане целите на Европа за растеж, работни места и устойчивост”. Нарастващите цени на петрола и зависимостта на Европа от вноса на енергия, се считат за заплаха за икономическия растеж в рамките на Европейската общност. През 2005 г., ЕС използва около 4% биомаса за задоволяване на своите енергийни нужди. Основната цел на Плана за Действие на Биомаса е този дял да се удвой до 2010 г. Планът ще намали вноса на петрол с 8%, ще предотврати емисии на парникови газове еквивалентни на 209 милиона тона CO₂ годишно и ще създаде до 300000 нови работни места в селскостопанския и горския сектор.

В момента биогазия сектор е добре развит в някои страни, а в други не. Така например, в Германия, въпреки бум в пазара на биогаз е налице значителен спад на производство и инсталирането на нови инсталации за биогаз през 2007 година. До края на 2007 г. около 3,700 биогазови инсталации са били в експлоатация. По-голямата част от инсталираните нови биогазови инсталации в Германия имат електрически капацитет от по 500 кВт и използват енергийни култури за суровина. Новите приложения на биогаза като гориво за превозните средства и за свързване към газопреносната мрежа също вече са в експлоатация. В Австрия броят на биогазовите инсталации се е увеличил от около 170 през 2004 до повече от 340 през 2005 г. и почти 600 през 2006 г., по-голямата част от инсталациите са с мощност от 100 до 500 кВт. До септември 2006 г., 62 депа за производство на сметищен газ, 134 инсталации преработващи канализационни, 350 инсталации за биогаз и ко-ферментация, 25 инсталации за анаеробно третиране на отпадъци (промишлени), и 15 инсталации за разлагане на биоотпадъци (общински) са в експлоатация. В Дания политическата цел е да се произвеждат 8 PJ биогаз чрез изграждането на 40 нови инсталации за производство на биогаз до 2008г. Тази цел означава удвояване на производството до момента и увеличение от по 1 PJ годишно.

В същото време биогазият пазар е много малко развит в много други европейски страни. Тази ситуация трябва да се промени през следващите години, тъй като тези страни трябва да предприемат действия, за да изпълнят европейските енергийни цели.

⁶ COM (2005) 628: “План за Действие за Биомасата”

2.3. Законодателство за биогаз и сродни въпроси в Европейския Съюз

Производството и използването на биогаз е засегнато и повлияно от много Европейски и национални законодателства.

Вземането на решения на ниво Европейски Съюз се извършва от различни Европейски институции, в частност Европейската Комисия, Европейския Парламент (ЕП) и Съвета на Европейския съюз. Основно Европейската Комисия предлага нови закони, които се прокарват от Съвета и Парламента. Има и други институции и структури, които играят важна роля. Правилата и процедурите за вземане на решения на ЕС, са определени в договори. Всяко предложение за нов Европейски закон се основава на конкретен член от договора, посочен като “правно основание” на предложението. Това определя коя законодателна процедура трябва да се спазва. Трите основни процедури са “консултация”, “съгласие” и “съвместно решение”.

В следващия раздел се прави преглед на европейските Директиви и Регламенти (Наредби), които са свързани с производството и използването на биогаз, както и на други важни въпроси, свързани с биогаз. Те могат да повлияят на Европейския пазар за производство на биогаз, пряко или косвено. Определянето на границите на “биогаз производство” позволява известна гъвкавост, тъй като много фактори са важни по време на целия цикъл от производството на селскостопанските суровини до крайното използване на биогаз. Само най-важните законодателства са подбрани и описани накратко (виж Приложение 1).

2.3.1 Директиви

Директивата е законодателен акт на Европейския съюз, който изисква от държавите-членки да постигнат конкретен резултат, без да диктува средствата за постигане на този резултат. Тя може да се разграничава от Регламентите на Европейския съюз, които са за самостоятелно изпълнение. Директивите обикновено позволяват на държавите-членки известна гъвкавост по отношение на точните правила, които да бъдат приети. Директивите могат да бъдат приети с помощта на различни законодателни процедури, в зависимост от предмета им. Преглед на Европейските Директиви за биогаз е направен от Рутц и Прасл (2008)⁷, в Приложение 1.

2.3.2 Наредба/Регламент

Наредбата е нормативен документ на Европейския съюз, който влиза в действие незабавно и трябва да се изпълни едновременно от всички държави-членки. Наредбите могат да бъдат разграничени от директивите, които трябва да бъдат приети като националното законодателство преди да влязат в сила. По силата на Европейската Конституция наредбите би трябвало да са “европейски закони”, но

⁷ Rutz D., Prassl H. (2008): Assessment of Biogas Policies in the European Union. – Report of the BiG>East Project; www.big-east.eu

това предложение било отхвърлено. В Приложение 1 е направен преглед на Европейските Регламенти от Рутц и Прасле (2008)⁸.

2.4. Европейско законодателство за биогаз - резюме

Засега няма специфична Директива или Наредба изцяло и само посветена на производството и употребата на биогаз. Необходимостта от създаване на законодателна рамка за биогаз е отбелязана от много институции и заинтересовани страни. Така например Комисията по Земеделие и Развитие на Селските Райони на Европейския Парламент наскоро изготви доклад⁹, в който признава биогаза като важен енергиен ресурс, който допринася за икономически устойчиво селско стопанство, развитие на селските райони, и опазването на околната среда. Комисията също така насърчава Европейския съюз и държавите-членки да се възползват от огромния потенциал за производство на биогаз чрез създаване на благоприятна среда, както и поддържане и развитие на схеми за подкрепа на инвестициите и за биогазите инсталации.

По-конкретно, Комисията по Земеделие и Развитие на Селските Райони на Европейския Парламент подчертава необходимостта от нова директива за производство на биогаз и преглед на законодателството:

- Първо и най-важно, необходима е ЕС-директива за производството на биогаз, с конкретни цели за дела на селскостопанските биогазови инсталации в рамките на целта за производство на възобновяема енергия, статистически елементи, мерки за изграждане и насърчаване на биогаз-инсталации на базата на национално или регионално влияние, мерки за разпространение и популяризиране на резултатите от предварително натрупан опит, покана за национално и регионално планиране, за да се ограничат законовите и административни пречки, както и препоръки за минималното ниво и годишна корекция на механизмите на плащане на “зелено електричество” и “зелен газ”.
- Законодателството касаещо производството на биогаз от отпадъци трябва да бъде преработено.
- Трябва да бъде наложена забрана за използването на фуражи за повишаване растежа на животните, които съдържат тежки метали, или по-късно това ще бъде голям европейски проблем, заради използването на вторичната биомаса по полетата.
- Ефективното прилагане на Директивата за комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването, Директивите за Нитратите, също така и Директивата за Канализационните Утайки, Рамковата Директива за Водите, Директивата за птиците, Директивата за Местообитанията и законодателството за тежките метали са от решаващо значение.

⁸ Rutz D., Prassl H. (2008): Assessment of Biogas Policies in the European Union. – Report of the BiG>East Project; www.big-east.eu

⁹ Източник: Draft Report on Sustainable Agriculture and Biogas: a need for review of EU-legislation (2007/2107(INI)) 29.11.2007

- Нужна е стратегия за присъединяването на биогазовите инсталции към Механизма от Киото.
- Необходимо е общо ЕС законодателство, за да се гарантира, че биогаза – очистен до качеството на природен газ ще може да постъпва в мрежата за природен газ.
- Необходими са предложения за по-нататъшното увеличаване използването на странични животински продукти за производството на биогаз, както бе обявено в “Биомаса-План за действие”.
- Държавите-членки трябва да включат биогаза в тяхната междинна оценка на съществуващите селски и регионални програми за развитие и да предложат действия за бъдещето. Стратегиите за развитие на селските райони, включително и LEADER проектите трябва да съдържат сценарии за развитие на производството на биомаса и биогаз за комунални услуги.
- Комисията трябва да представи съгласуван доклад за Европейското производство на биогаз до Европейския парламент, като се вземат предвид посочените по-горе предложения и постигнатия напредък.
- Трябва да бъдат насочени усилия към финансиране на научни изследвания, развитие и демонстрации.

3. Инструменти насърчаващи производството на възобновяемата енергия в България

Поради липсата на подпомагащи механизми Възобновяемите Енергийни Източници (ВЕИ) не са широко разпространени и използвани в България. Подпомагащите схеми за електричество произведено от ВЕИ нямат ограничение по отношение на технологиите и количеството инсталирана мощност в електроцентралите, включително и за водните електроцентрали с мощност до 10 MW. Не се изисква разрешително за производството на електричество от ВЕИ с производителност до 5 MW и за производството на топлоенергия. За високо ефективната ко-генерация на топло и електроенергия, подпомагащите механизми са валидни за произведено електричество до 50 MWh. Законодателно подпомагане има само за биогоривата. Производителите и вносителите трябва да използват известен процент биогорива на пазара.

3.1. Подпомагащи механизми за производство на електроенергия от възобновяеми енергийни източници

В България има два механизма за подпомагане производството на електричество от ВЕИ:

- Подпомагане чрез преференциални цени и
- Заеми.

3.1.1 Подпомагане чрез преференциални цени

В момента в България действа комбинация от преференциални тарифи и зелени сертификати. Закона за Енергетиката на Република България¹⁰ задължава всички национални оператори да закупуват цялата електроенергия произведена от ВЕИ и малки водни електроцентрали (до 10 MW) на преференциални цени от 01.01.2007 за период от 12 години. Тарифите ще се определят с министерска заповед и ще бъде направен списък с преференциалните цени за всяка една от годините до 2022г. Те подпомагат съществуващите и бъдещите производители, които успешно са започнали производство на ВЕИ до 31.12.2010г. Факт е, че действащите преференциални тарифи за някои видове ВЕИ стимулират частни инвеститори. Например броят на Малките Водни Електроцентрали (МВЕЦ) нарастна съществено през изминалите няколко години – в момента има изградени около 800 Водни Електроцентрали (ВЕЦ), а до 2009г. техният брой ще “превиши много над 1,000”¹¹. Фиксираните преференциални тарифи за електроенергия произведена от ВЕИ са представени в Табл.1.

Табл. 1. Фиксирани преференциални цени за електроенергията произведена от Възобновяеми Енергийни Източници

Възобновяеми енергийни източници	EURO/MWh (без ДДС)
Малки водоцентрали (<10 MW)	43,55
Вятърна енергия (< 2250 часа пълно натоварване)	89,51
Вятърна енергия (> 2250 часа пълно натоварване)	79,79
Фотоволтаици (< 5 kW)	400,00
Фотоволтаици (> 5 kW)	367,3
Ко-генерация на биомаса (< 5 MW)	94,1
Ко-генерация на биомаса (растителни отпадъци, съчки и др.) (< 5 MW)	110,00
Ко-генерация на биомаса (енергийни култури, вкл. многогодишни тревни растения и т.н.) (< 5 MW)	82,9
Ко-генерация (Газ)	43,55
Съвместно изгаряне на биомаса	-
Биогаз	-
Продажна цена за обществените доставчици на енергия	31,29

Източник: EnerCEE – Bulgaria, <http://www.energyagency.at/enercee/bg/supplybycarrier.en.htm>

Системата “Зелени Сертификати” в България осигурява подпомагане при следните обстоятелства:

- До 2018г. за съществуващите електрически генератори използващи ВЕИ, включително и за ВЕЦ-ове<10MW;
- За период от 12 години след пускане на електро-генераторите (но пуснати в действие не по-късно от 31.12.2011г.) за всички нови електро-генератори използващи ВЕИ, включително ВЕЦ-ове <10 MW;

¹⁰ Закона за Енергетиката на Република България е обнародван на 9 Декември 2003 и последно изменен на 8 Септември 2006.

¹¹“Оценка на националната природозащитна политика в контекста на присъединяването към ЕС и готовността за постигане на целта за 2010 година”

- До 2018г. за съществуващите генератори на електричество от високо ефективна ко-генерация;
- За период от 12 години след пускане на електро-генераторите (но пуснати в действие не по-късно от 31.12.2011г.) за всички нови генератори на електричество от високо ефективна ко-генерация¹².

3.1.2 Заеми

През 2003г. бе подписано споразумение с Европейската Банка за Възстановяване и Развитие (ЕБВР) и бяха отпуснати 50 млн евро заем и 10 млн евро субсидия за създаване на кредитна линия за малки проекти за енергийна ефективност (ЕЕ) и ВЕИ в частния сектор¹³.

Отпускането на заеми за ЕЕ и ВЕИ проекти в индустрията е в действие от януари 2005. Сумата от 60 млн евро е осигурена от Българското правителство, Европейската Комисия и ЕБВР. Най-големите кредити в размер на 1,5 млн.евро, от които 7,5% са под формата на безвъзмездна помощ са за проекти за ЕЕ. Когато кредитната линия се използва за финансиране на ВЕИ проекти, 20% от капиталовложението се възстановяват при приключването на проекта. Успешното реализиране на този механизъм е причината за неговото увеличаване в началото на 2005 с допълнителни 60 млн евро.

ЕБВР-България активно насърчава развитието на ВЕИ като част от Инициативата Устойчива Енергия, която бе започната през Май 2006. Чрез тази инициатива ЕБВР рязко увеличи инвестициите си за ЕЕ, проекти за Възобновяема и чиста енергия в страните в които действа.

Банката увеличи подкрепата си за развитието на възобновяемите енергийни източници в България с 54 млн. евро кредит за строителството на девет малки водноелектрически централи по река Искър. Водноелектрическите инсталации ще бъдат построени, притежавани и експлоатирани от ВЕЦ Своге, фирма, която е 90% собственост на групата Petrolvilla и Bortolotti (италиански доставчик на енергия и свързани с енергията услуги), а останалите 10% са собственост на община Своге. След като бъдат пуснати в действие деветте малки ВЕЦ-ове ще имат обща мощност от 26 MW. Мини ВЕЦ заемът ще се състои от А-заем в размер до 34 млн. евро, предоставени от ЕБВР. Безвъзмездна сътрудническа помощ за опазване на околната среда и технически комплексна проверка бяха предоставени от Департамента за международно развитие на Великобритания и от италианското правителство¹⁴.

¹² Проект **SOLID DER** - „Икономически, политически и регулаторни бариери и решения за интегриране на повече разпределени енергийни ресурси в снабдяването с електрическа енергия”.

¹³ „Bulgarian Energy Sector 2001-2004“. Ministry of Energy and Energy Resources , Communication Strategy for the Accession of Bulgaria to the European Union.

¹⁴ EBRD: Bulgaria – Country Factsheet, <http://www.ebrd.com/pubs/factsh/country/bulgaria.pdf>

3.2. Механизми подпомагащи използването на ВЕИ за отопление и охлаждане

В България не се осигуряват финансови стимули за производството на топлоенергия от ВЕИ. Кредитната линия за енергийна ефективност и възобновяеми енергийни източници за България създаде инвестиционни субсидии (ниво на подпомагане – отпускане на 20% заем) за технологии за отопление и охлаждане с ВЕИ. Задължително свързване към електропреносната и разпределителна мрежа за момента важи само за комбинираните топло-електро централи работещи на биомаса, биогаз и биогорива с мощност до 10 MW. Но дори тази инициатива, която се отнася по скоро за ко-генерацията отколкото за производството на топлоенергия от ВЕИ се прилага за преференциално закупуване на електроенергията, не на топлоенергията.

3.3. Поддръжка за биогоривата

3.3.1 Квота задължения

Ресурс	Квота в проценти (годишно)
Биогорива	2 % през 2008
	3.5 % през 2009
	5.75 % през 2010
	8 % през 2015
	10 % през 2020

Източник: Национална дългосрочна програма за насърчаване използването на биогорива в транспортния сектор 2007-2020.

3.3.2 Данъчни облекчения за биогоривата

Биогоривата, ако не са блендирани с други горива са освободени от задължителните данъци от 2005 (Заб: това не важи за всички видове биоетанол). Има планове за задължително смесване на биогоривата с течни нефтени горива. Съществуват планове за задължителното смесване на биогоривата с течни горива от нефтен произход, което ще се извършва в данъчни складове лицензирани по Закона за акцизите и данъчните складове¹⁵.

¹⁵ **European Renewable Energy Council**, Renewable Energy Policy Review, BULGARIA: Monitoring and Evaluation of the RES Directives implementation in EU27 and policy recommendations to 2020.

3.4. Подпомагане на всички видове ВЕИ

Обикновено собствениците на ВЕИ проекти получават 20 % отстъпка от основния заем при изпълнението на проекта. ВЕИ проектите в България могат да бъдат подпомагани от:

- **Международен Фонд Козлодуй за Подпомагане на Извеждането от експлоатация (КМФПИ) управляван от Европейската банка за възстановяване и развитие (ЕБВР).** Финансовата подкрепа в рамките на Фонд "Козлодуй" може да бъде за усвояването на ВЕИ (например вятърна енергия, ВЕЦ, биомаса, биогаз, др.). Подкрепата може да бъде цялостно или частично финансиране в различни структури на ко-финансиране с други заеми. В бъдеще: КМФПИ ще е в състояние да разглежда нови проекти за грантово финансиране за подкрепа извеждане извън площадката от експлоатация на инфраструктурните дейности и насърчаване на нови мерки за ефективност на крайни потребители в жилищния сектор¹⁶.
- **Кредитната линия за енергийна ефективност и възобновяеми енергийни източници за България (КЛЕЕВЕИ)** е разработена от ЕБВР, подпомага се от Международен Фонд Козлодуй и се изпълнява в момента. Досега 25 проекта са били финансирани по КЛЕЕВЕИ, раздадени са заеми на стойност над 12.8 млн. евро на проекти с обща стойност над 25.3 млн. евро. Тези проекти ще генерират годишно над 234,000 MWh електроенергия и над 198,000 MWh топлинна енергия, над 8,000 MWh спестена електроенергия, над 160,900 GJ спестявания от топлинна енергия, а въглеродните емисии ще бъдат намалени с около 164,700 тона. Има повишен интерес от местните банки да инвестират в такъв тип проекти, разработват се програми, отговарящи на техните инвестиционни политики и насочени към реализацията им¹⁷.
- **Програмата между Американската агенция за международно развитие (USAID) и някои банки (кредитни линии).** Американската агенция за международно развитие в рамките на програмата ще гарантира до 50% от кредита. Освен това консултантите ще помагат на клиентите да разработят съответните проекти;
- **Приетият нов закон за ВЕИ** ще спомогне за представяне на финансовите стимули.

¹⁶ <http://www.ebrd.com/country/sector/nuclear/overview/funds/kidsf.htm>

¹⁷ <http://www.beerecl.com/>

4. Политики, касаещи възобновяемата енергия в България

4.1. Законодателна рамка за всички видове ВЕИ

Закон за възобновяемите и алтернативните енергийни източници и биогоривата – Обн., ДВ № 49/19.06.2007

Основните цели анонсирани в Закона за възобновяемите и алтернативните енергийни източници и биогоривата, които са съобразени с Европейското законодателство, включват диверсификация на енергийните доставки, намаляване на разходите за енергийни суровини и внос на енергия, подпомагане на малките и средни предприятия производители на енергия от ВЕИ и АЕИ и производители на биогорива и други възобновяеми горива, опазване на околната среда и създаване на условия за устойчиво развитие на местно и регионално ниво. Целите ще бъдат постигнати чрез насърчаване на развитието и употребата на технологии за производство и употребата на енергия произведена от ВЕИ и АЕИ, и насърчаване развитието и приложението на технологии за производство и употреба на биогорива и други възобновяеми горива.

Законът осигурява пълно хармонизиране с *Директива 2001/77/ЕС* (виж Приложение 1) за насърчаване производството на електричество произведено от ВЕИ на международния електрически пазар и *Директива 2003/30/ЕС* (виж Приложение 1) за насърчаване употребата на биогорива или други възобновяеми горива за транспорта. Законът регламентира публичните отношения свързани с насърчаване производството и употребата на електричество, топлоенергия и/или енергия за охлаждане от ВЕИ и АЕИ, както и производството и употребата на биогорива.

Разпоредбите на новия закона са да въведе изисквания за производството и употребата на биогорива, което ще доведе до намаляване на вредните емисии от транспортния сектор и използване на конвенционалните горива.

Законът също така представя развитието на националните показателни цели за:

1. насърчаване използването на електроенергия произведена от ВЕИ;
2. насърчаване използването на биогорива в транспортния сектор.

Също така законът предвижда развитие на националните показателни цели за насърчаване използването на възобновяеми и алтернативни енергийни източници и биогорива в транспортния сектор, да бъде създаден минимален дял - цел от крайното годишно потребление на автомобилни бензини и дизелово гориво. Предложените от Министеръра на Икономиката и Енергетиката и Транспортния Министър цели ще трябва да бъдат приемани от Министерски Съвет

Закон за Енергетиката – Обнародван в ДВ № 107/09.12.2003, последно изменен в ДВ № 74/08.09.2006

Този закон урежда обществените отношения, свързани с осъществяването на дейностите по производство, внос и износ, пренос, транзитен пренос, разпределение на електрическа и топлинна енергия и природен газ, пренос на нефт и нефтопродукти през нефтопроводите, търговията с електрическа и топлинна енергия и природен газ, и използване на възобновяеми енергийни източници, както и

правомощията на държавните органи по определянето на енергийната политика, регулирането и контрола.

Основните цели на този закон са създаване на предпоставки за:

1. качествено и сигурно задоволяване потребностите на обществото от електрическа и топлинна енергия и пророден газ;
2. енергийно развитие и енергийна сигурност на страната при ефективно използване на енергията и енергийните ресурси;
3. създаване и развитие на конкурентен и финансово стабилен енергиен пазар;
4. енергийни доставки при минимални разходи;
5. устойчиво развитие на използването на възобновяеми енергийни източници, в т.ч. и производството на електрическа енергия от тях в интерес опазването на околната среда;
6. насърчаване на ко-генерацията;
7. изграждане на инфраструктури за пренос на електрическа енергия, природен газ, нефт и нефтопродукти в и през националната територия;
8. производството, вноса, износа, преноса, транзитния пренос, разпределението и търговията с електрическа и топлинна енергия, природен газ, нефт и нефтопродукти се извършват при гарантиране защитата на живота и здравето на гражданите, собствеността, околната среда, интересите на потребителите и националните интереси.

Закон за Енергийната Ефективност – Обнародван в ДВ № 18/5 Март 2004, изменен в ДВ 74/8 Септември 2006, последно изменен в ДВ 55/6 Юни 2007

Този закон урежда обществените отношения, свързани с провеждането на държавната политика по повишаване на енергийната ефективност и осъществяване на енергоефективни услуги. Законът има за цел насърчаване на енергийната ефективност чрез система от мерки и дейности на национално, отраслово, областно и общинско равнище като основен фактор за повишаване конкурентоспособността на икономиката, сигурността на енергоснабдяването и опазването на околната среда.

Наредба № 16-27/22.01.2008

Тази Наредба определя условията и реда за извършване на оценка за наличния и прогнозния потенциал на ресурса за производство на енергия от възобновяеми и/или алтернативни енергийни източници.

Наредба № 16-28/22.01.2008

Тази Наредба определя съдържанието, условията, реда и начина за предоставяне на информация за произведените, изкупените и продадени количества енергия от възобновяеми и алтернативни енергийни източници и произведените, изкупените и продадени количества биогорива.

Национална дългосрочна програма за насърчаване използването на възобновяемите енергийни източници за периода 2005-2015/Декември 2005

Националната дългосрочна програма за насърчаване използването на възобновяемите енергийни източници за периода 2005-2015 (НДПВЕИ) е

разработена в съответствие с изискванията на чл. 4, ал. 2, т. 9 от Закона за енергетиката и под-законовите нормативни актове към него. Тя е съобразена с общата концепция за развитието на ВЕИ в страната, с набелязаните индикативни цели за производство на електрическа енергия от ВЕИ и средствата за постигането им.

Програмата формулира мерки и политики за насърчаване използването на ВЕИ в енергийния баланс на страната след като оценява:

1. състоянието на използването на ВЕИ в страната
2. необходимостта от ускорено въвеждане на ВЕИ в следващия десетгодишен период;
3. съвместното влияние на подобряването на ЕЕ и разширяването на използването на ВЕИ в страната от гледна точка на достигане на устойчиво енергийно развитие.

Национална краткосрочна програма за насърчаване използването на възобновяемите енергийни източници за 2007г.

Стратегическите аспекти за увеличаване и насърчаване използването на ВЕИ са очертани в НДПВЕИ. Осъществяването на Програмата за 2007 е стъпка към постигане на целите на НДПВЕИ: намаляване използването на течни горива за производството на топлоенергия и употребата на електричество за отопление. Изпълняването на Програмата ще осигури достигане на ниво на националната политика за насърчаване употребата на ВЕИ. Програмата съдържа поредица проекти за употребата на слънчевата енергия за подгръване на вода за домакински нужди в сгради държавна собственост.

Национална дългосрочна програма за насърчаване използването на биогорива в транспортния сектор за периода 2008-2020/Ноември 2007

Националната дългосрочна програма за насърчаване на потреблението на биогоривата в транспортния сектор 2008-2020г. е разработена съгласно изискванията на чл. 5, ал. 1, т. 3 и чл. 5, ал. 1, т. 5 от Закона за чистотата на атмосферния въздух, в програмата са включени националните индикативни цели за използване на биогорива и други възобновяеми горива в транспорта. Програмата е приета с решение по т. 2 от Протокол № 43 от срещата на Министерски Съвет на 15 ноември.

При определянето на индикативни цели, Програмата се съобразява с Директива 2003/30/ЕС относно насърчаване използването на биогорива и други възобновяеми горива в транспортния сектор и най-новите решения на Европейския съвет от 8-9 март 2007 г. определящи нови по-високи задължителни минимални цели за употребата на биогорива в транспортния сектор за всяка държава-членка.

Планирането, одобряването и изпълнението на Програмата е важна стъпка за насърчаване използването на биогорива в транспортния сектор и по-широка употреба на биомасата, като така ще се осигури устойчиво развитие на селското стопанство и лесовъдството.

Широката употреба на биогоривата в транспорта е част от пакета мерки, които се изискват за достигане на целите поставени от Протокола от Киото. Увеличаването на употребата на биогоривата в транспорта е един от инструментите, които Комисията може да използва за намаляване използването на вносни горива и енергия и да осигури сигурност на снабдяването в краткосрочно и дългосрочно бъдеще.

Национална дългосрочна програма за насърчаване използването на биомасата за периода 2008-2020/Юни 2008

Националната дългосрочна програма за насърчаване използването на ВЕИ 2008-2020 очертава основната рамка от възможности за оползотворяването на биомаса за енергийни цели.

Въз основа на визията и в съответствие с разпоредбите на чл. 5, ал. 1, точка. 4 и чл. 5, ал. 2 от Закона за възобновяемите енергийни източници и биогоривата, след приемането на дългосрочната програма, краткосрочни програми ще бъдат разработени за насърчаване на използването на биомасата в България.

Те ще определят стратегическите цели за периода на действие на Програмата и ще бъдат определени конкретните мерки и дейности за постигане на тези цели. Всяка една от краткосрочни програми ще съдържа текуща оценка на необходимите средства, въз основа на приоритети и в зависимост от динамиката и развитието на енергийния пазар и технологиите, касаещи биомаса и т.н.

Краткосрочните програми ще съдържат План за Действие за съответен период, ще посочват институциите отговорни за изпълнението на тези дейности, както и сроковете за изпълнение.

За отчитане на ефектите от прилагането на краткосрочни програми, ще бъдат установени съответни показатели за измерване изпълнението на програма за специфични дейности.

Националната политика в областта на възобновяемите енергийни източници, и по-специално използването на биомаса като енергиен източник, се осъществява от Министерския съвет чрез министъра на икономиката и енергетиката. Националният компетентен орган за изпълнението на Националната програма е Министерството на икономиката и енергетиката. На всеки три години, Министъра на икономиката и енергетиката ще докладва на Съвета на министрите относно мерките за прилагане на програмата. За да постигне това, Министерството на икономиката и енергетиката чрез организиране и координиране на дейността на други институции за събиране на необходимата информация ще напише отчети за хода на изпълнението на програмата.

Национален стратегически план за развитие на селските райони 2007-2013/2006

Целите на Националния Стратегически План за Развитие на Селските Райони са:

1. Изграждане на обекти за складиране на оборски тор и пречиствателни съоръжения особено за нитратно-уязвимите зони;
2. инвестиции за използването на ВЕИ в стопанствата, подобряване на качеството на водата във фермите, нови технологии за спестяване на вода, обработката на пестицидни технологии, биологично земеделие, и т.н.;
3. достъп до модернизация за всички малки и средни предприятия от земеделската и хранително-вкусовата промишленост;
4. разработване и трансфер на знания за нови технологии, възобновяеми енергийни източници, био-енергия, органични продукти, обучение на земеделските производители за прилагането на кръстосаното спазване.

Важни европейски и български нормативни документи в подкрепа на производството и употребата на възобновяеми енергийни източници, както и биогорива, биогаз и свързаните с тях въпроси са представени в Приложение 1 и Приложение 2.

4.2. Законодателна рамка за производството и употребата на биогаз

В приетият през Юни 2007 Закон за Възобновяемите и Алтернативните Енергийни Източници и Биогоривата все още няма наредби отнасящи се за биогаз. Също така българските наредби не предвиждат специални механизми за подпомагане производството на биогаз, като система за преференциални цени, квоти на Регламент / сертификат механизми, данъчни облекчения / инвестиции, субсидии и / или други финансови ресурси. Бъдещото развитие на биогазовия сектор е силно зависимо от волята на политиците и политическите лидери, които ще трябва да формулират политиката и да въведат законодателства.

5. Национални цели за производство и употреба на възобновяема енергия

В изпълнение на основните цели на политиката на ЕС, българското правителство взе следните решения:

- Да се увеличи употребата на биогоривата в транспортния сектор на 5,75% до 2010, съгласно *Директива 2003/30/ЕС* (виж Приложение 1);
- Дял на ВЕИ – 11%. Показателна цел, поставена съгласно *Директива 2001/77/ЕС* (виж Приложение 1) и установена като задължение за присъединяване в ЕС;
- Протокол от Киото. Задължително – 8% намаляване на емисиите на парниковите газове (на база нивата от 1988). Актуалното намаляване е 50%. Възможност за участие в Европейската схема за търговия с емисии;
- Нама поставени цели за производството на топло и електроенергия от ко-генерация;
- Няма поставени цели за използването на ВЕИ за отопление;
- Да се извършат редица проучвания за потенциала на биомасата и реалната възможност за различните ѝ приложения;
- Обозначаване на печките и котлите работещи с биомаса;
- Създаване на механизми за подкрепа на ефективни технологии за оползотворяване на биомаса, като например предоставянето на ефективни котли на ниски цени за населението.

6. Заключение

Загрижеността за околната среда в България се увеличи през последните години и ВЕИ се разглеждат като бъдещ чист източник на енергия. Децентрализацията и по-голямата автономност на местните и регионалните власти води до развитието на ВЕИ. ВЕИ имат следните три основни дивиденти: подобряване на околната среда, икономическото развитие и повишаване на заетостта. Фактът, че технологиите за производство на биогаз могат да доведат до по-висока степен на независимост от изкопаемите горива трябва да бъде силно представен на обществото. Сегашната българска законодателна рамка е подходяща за по-нататъшното развитие на ВЕИ, с изключение на биогаз. В момента няма закон, наредба или програма, отнасящи се до прилагането и навлизането на биогаз в България. С цел популяризирането на всички ВЕИ, в България в момента действа “Кредитната линия за енергийна ефективност и възобновяеми енергийни източници за България” (КЛЕЕВЕИ). ВЕИ проектите могат да получат до 20% безвъзмездна помощ. Вече са раздадени кредити на обща стойност над 12,8 млн. евро¹⁸. Необходима е реформа за популяризирането на биогаза в България.

¹⁸ Източник : www.erec.org

Приложение 1: Европейско законодателство

Директиви

► ДИРЕКТИВА 2000/76/ЕС

“относно изгарянето на отпадъци”

За да се предотвратят и ограничат негативните последици за околната среда от емисиите във въздуха, почвите, повърхностните и подземните води, както и произтичащите рискове за здравето на човека, от изгарянето и съвместно изгаряне на отпадъци.

► ДИРЕКТИВА 2001/77/ЕС

“за насърчаване **производството на електроенергия от възобновяеми енергийни източници** на вътрешния електроенергиен пазар”

Целта на тази Директива е да съдейства за увеличаване на приноса на възобновяемите енергийни източници за производството на електроенергия във вътрешния пазар на електроенергия и да се създаде основа за бъдеща рамка на Общността за това. За целите на настоящата директива, се използва следната дефиниция: “възобновяеми енергийни източници” означава възобновяеми неизкопаеми енергийни източници (вятърна, слънчева, геотермална енергия, енергия на вълните и на приливите и отливите, водна енергия, биомаса, сметищен газ, газ от отпадъчни води и биогазове);

► ДИРЕКТИВА 2001/80/ЕС

“относно **ограничаването на емисиите на определени замърсители** във въздуха, изпускани от големи горивни инсталации”

Настоящата директива се прилага по отношение на горивни инсталации, чиито номинални топлинни мощности са равни или по-големи от 50 MW, независимо от вида на използваното гориво (твърдо, течно или газообразно).

► ДИРЕКТИВА 2002/91/ЕС

“по отношение на енергийните характеристики на сградите”

Целта на тази Директива е да съдейства за подобряване на енергийните характеристики на сградите в рамките на Общността, отчитайки както външните климатични и местни условия, така и закритите климатични изисквания и ефективността на разходите. Член 5 от Директивата касае нови сгради и е свързана с използването на биогаз, тъй като държавите-членки трябва да предприемат необходимите мерки, за да се гарантира, че новите сгради отговарят на минималните изисквания за енергийни характеристики, посочени в Член 4. За нови сгради с обща полезна етажна площ над 1 000 m², държавите-членки трябва да осигурят, че техническата, екологичната и икономическа осъществимост на алтернативните системи като:

- децентрализирани системи за доставка на енергия произведена от възобновяеми енергийни източници,
- комбинирано производство на топло и електроенергия,

- районно или блоково отопление или охлаждане, ако е налично,
- топлинни помпи, при определени условия

Те трябва да се отчитат и вземат под внимание преди да се започне строителството.

► ДИРЕКТИВА 2003/30/ЕС

“относно насърчаването използването на **биогорива** и други възобновяеми горива за транспорт”

Директивата цели насърчаване употребата на биогорива и други възобновяеми горива, които да заменят дизеловото гориво или бензина за транспортни цели във всяка държава-членка, с оглед допринасяне за постигането на цели, като изпълняване поетите задължения за промяната на климата, екологичната безопасност на доставките и насърчаването на възобновяемите енергийни източници.

Подобреният биогаз (биометан) може да бъде използван като възобновяемо транспортно гориво. За целите на настоящата Директива се използват следните дефиниции свързани с биогазовия сектор:

- “Биогоривата” - течни или газообразни горива за транспорта, произведени от биомаса;
- “Биомаса” - биологично разграждаща се маса от продукти, отпадъци и остатъци от земеделието (вкл. растителни и животински материи), горското стопанство и свързаните с тях индустрии, както и биологично разграждащата се част от промишлените и битовите отпадъци;
- “Биогаз” - газ гориво, произведено от биомаса и / или от биологично разграждащите се части от отпадъците, може да бъде пречистен до качеството на природния газ, за да се използва като биогориво, или дървесен газ;

► ДИРЕКТИВА 2003/55/ЕС

“относно общите правила за вътрешния пазар на природен газ и отменяща Директива 98/30/ЕО”

Настоящата директива установява общи правила за пренос, разпределение, доставка и складиране на природен газ. Тя определя правилата, отнасящи се до организацията и функционирането на сектора природен газ, достъпа до пазара, критериите и процедурите за издаване на разрешителни за пренос, разпределение, доставка и складиране на природен газ и експлоатацията на системи.

Правилата, установени от настоящата директива за природен газ, включително втечен природен газ (LNG), се отнасят също и за производството на биогаз и газ от биомаса или други видове газове, дотолкова доколкото дали е безопасно тези газове да се инжектират и транспортират в газопреносната мрежа.

Тъй като настоящата директива е въведена, биогазовата индустрия работи за приоритетното присъединяване на биогаза към газопреносната мрежа за природен газ, аналогично на ЕЕГ в Германия. В Германия е възможно захранването на биогаз в системата за природен газ

► ДИРЕКТИВА 2003/87/ЕС

“създаване на схема за **търговия с квоти за емисиите на парниковите газове** в рамките на Общността и за изменение на Директива на Съвета 96/61/ЕО”

Настоящата директива установява схема за търговия с квоти емисии на парникови газове в рамките на Общността (наричана по-нататък “Сема на Общността”), с цел да се насърчи намалението на емисиите на парниковите газове по икономически ефективен начин.

► ДИРЕКТИВА 2004/8/ЕС

“относно насърчаване на **ко-генерцията**, изменение на Директива 92/42/ЕЕС”

Целта на тази директива е да повиши енергийната ефективност и да подобри сигурността на доставките чрез създаването на рамка за насърчаването и развитието на високоефективното комбинирано производство на топло и електроенергия в рамките на вътрешния енергиен пазар, като се вземат под внимание специфичните национални обстоятелства, особено по отношение климатичните и икономическите условия. Технологиите за комбинирано производство на енергия, обхванати от настоящата директива, са:

- а) Газова турбина с комбиниран цикъл с възстановяване на топлоенергията;
- б) Парна турбина с противоналягане;
- в) Парна турбина с кондензна екстракция;
- г) Газова турбина с възстановяване на топлоенергията;
- д) Двигател с вътрешно горене;
- е) Микротурбини;
- ж) Стирлингови двигатели;
- з) Горивни клетки;
- и) Парни машини;
- й) Органични цикли на Ренкин;
- к) Всякакви други видове технологии или комбинации от тях, попадащи в дефиницията, предвидена в член 3, буква а).

► ДИРЕКТИВА 2006/12/ЕС

“относно отпадъците”

За целите на настоящата директива “отпадък” означава всяко вещество или предмет от категориите, посочени в Приложение I на настоящата директива (напр. промишлени отпадъци, селскостопански отпадъци, отпадъци от домакинствата и т.н.), който притежателят освобождава или се изисква да изхвърли. Въпреки това, отпадните газове, изпускани в атмосферата, животинските трупове и следните селскостопански отпадъци (животински изпражнения и други неопасни вещества, използвани в селското стопанство) и отпадни води, с изключение на отпадъците в течна форма, са изключени от тази директива, тъй като тези материали са обхванати от други директиви.

Директивата изисква държавите-членки да предприемат подходящи мерки за намаляването или предотвратяване на производствените отпадъци и тяхната вредност, по-конкретно чрез:

- (i) развитие на чисти технологии, щадящи при използването си природните ресурси;
- (ii) техническото развитие и маркетинг на продукти, проектирани така, че тяхното производство, употреба или обезвреждане да няма принос или той да е минимален за увеличаване на количеството или вредността на отпадъците или опасностите от замърсяване;
- (iii) разработване на подходящи техники за окончателното обезвреждане на опасните вещества съдържащи се в отпадъците, предназначени за възстановяване;

Също така се приканват държавите-членки да предприемат подходящи мерки за насърчаване на:

- (i) оползотворяването на отпадъците чрез рециклиране, повторна употреба или регенериране или всеки друг процес с оглед извличане на вторични суровини, или
- (ii) използването на отпадъците като източник на енергия.

► ДИРЕКТИВА НА СЪВЕТА 86/278/ЕЕС

“за опазване на околната среда, и по-специално на почвата, когато **канализационните утайки** се използват в селското стопанство”

Целта на тази Директива е да регулира използването на канализационни утайки в земеделието по такъв начин, че да се предотврати вредното въздействие върху почвата, растителността, животните и човека, като по този начин се стимулира правилното им използване.

► ДИРЕКТИВА НА СЪВЕТА 91/676/ЕЕС

“за опазване на водите от замърсяване с **нитрати** от земеделската дейност”

Настоящата директива има за цел да се намали замърсяването на водите, причинено или предизвикано от нитратите използвани в земеделието и за предотвратяване на бъдещи такива замърсявания.

С цел осигуряване на общо ниво на защита срещу замърсяване за всички води, държавите-членки, в рамките на двугодишен срок след уведомяването на настоящата Директива трябва: (а) да създадат кодекс или кодекси за добра земеделска практика, които да бъдат прилагани от земеделски производители, на доброволна основа, кодексите следва да съдържат разпоредби, обхващащи най-малко елементите, посочени в Приложение II А на директивата, и (б) където е необходимо да се създаде програма, включваща и предоставяща обучение и информация за земеделските производители, насърчаване прилагането на код (ове) за добра земеделска практика. Освен това, държавите-членки предоставят на Комисията информация за техните кодекси за добра земеделска практика и Комисията трябва да включва информация за тези кодекси в доклада, посочен в Член 11. В зависимост от получената информация, Комисията може, ако сметне за необходимо, да направи съответни предложения пред Съвета.

► **ДИРЕКТИВА НА СЪВЕТА 96/61/ЕС**

“относно комплексното предотвратяване и контрол на замърсяванията”

Целта на тази директива е да се постигне интегрирано предотвратяване и контрол на замърсяванията, произтичащи от дейностите, изброени в Приложение I. Тя установява мерки, целящи да предотвратят или, ако това не е възможно, за намаляване на емисиите във въздуха, водите и почвите от горепосочените дейности, вкл. мерки, свързани с отпадъците, с цел да се постигне високо ниво на защита на околната среда като цяло, без да се засяга Директива 85/337/ЕЕС и други релевантни разпоредби на Общността.

► **ДИРЕКТИВА НА СЪВЕТА 1999/31/ЕС**

“относно депонирането на отпадъци”

ЕС Директива за Депонирането представя начин за промяна, който се разпорежда с отпадъците в страната и определя трудни цели за намаляване количеството на депонирани биоразградими битови отпадъци. Тези цели са:

- До 2010 г. намаляване на биоразградимите депонирани общински отпадъци до 75% от тези, произведени през 1995 г.
- До 2013 г. намаляване на депонираните биоразградими битови отпадъци до 50% от произведените през 1995 г.
- До 2020 г. намаляване на депонираните биоразградими битови отпадъци до 35% от тези, произведени през 1995 година.

► **ДИРЕКТИВА НА СЪВЕТА 2003/96/ЕС**

“преструктурирането на правната рамка на Общността за **данъчно облагане на енергийните продукти и електроенергията**”

Директивата разширява обхвата на системата за минимални ставки на енергийните продукти на ЕС, предварително ограничена до минералните горива, всички енергийни продукти, включително въглища, природен газ и електроенергия. По-специално, директивата ще:

- Намали нарушенията на конкуренцията съществуваща в момента между държавите-членки в резултат на разнопосочни ставки на данъка върху енергийните продукти;
- Намали нарушенията на конкуренцията между минералните горива и другите енергийни продукти, които не са били обект на данъчното законодателство на Общността до сега;
- Увеличи стимулите за по-ефективно използване на енергия (за да се намали зависимостта от внос на енергия и за намаляване на емисиите на въглероден диоксид), и
- Позволи на държавите-членки да предоставят данъчни облекчения в замяна на това конкретни предприятия да намалят емисиите си.

► **ДИРЕКТИВА НА СЪВЕТА 2004/67/ЕС**

“относно мерките за гарантиране **сигурността на доставките на природен газ**”

Настоящата Директива установява мерки за гарантиране на адекватно ниво на сигурност на снабдяването с газ. Тези мерки допринасят също за доброто

функциониране на вътрешния пазар на газ. Тя установява обща рамка, в която държавите-членки определят общи, прозрачни и недискриминационни политики за сигурност на доставките, съвместими с изискванията за конкурентен вътрешен пазар на газ; изясняване на общите роли и отговорности на различните участници на пазара и изпълняват специфични недискриминационни процедури за гарантиране сигурността на газовите доставки.

Тази Директива също има за цел да насърчава местното производство на газ и диверсификацията на източниците за доставка на газ.

Регламенти

► РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 1774/2002

“Относно установяване на здравни правила касаещи страничните животински продукти, предназначени за човешка консумация”

Настоящият регламент установява ветеринарно-санитарните и здравните правила за (а) събиране, транспортиране, съхранение, обработка, преработка и използване или обезвреждане на странични животински продукти, да се предотврати получаването на тези продукти, представляващи риск за животните и общественото здраве, и (б) пускането на пазара и, в някои специфични случаи, износа и транзита на странични животински продукти и продукти, получени от тях, посочени в Приложения VII и VIII от Регламента.

Настоящият Регламент също така включва кухненските отпадъци, ако те са предназначени за използване при производство на биогаз или за компостиране. Този Регламент се изменя с няколко нови регламенти на Комисията, включително и въпроси, касаещи биогаз:

- РЕГЛАМЕНТ НА КОМИСИЯТА (ЕС) № 808/2003
- РЕГЛАМЕНТ НА КОМИСИЯТА (ЕС) № 668/2004
- РЕГЛАМЕНТ НА КОМИСИЯТА (ЕС) № 92/2005
- РЕГЛАМЕНТ НА КОМИСИЯТА (ЕС) № 93/2005
- РЕГЛАМЕНТ НА КОМИСИЯТА (ЕС) № 416/2005
- РЕГЛАМЕНТ НА КОМИСИЯТА (ЕС) № 181/2006
- РЕГЛАМЕНТ НА КОМИСИЯТА (ЕС) № 208/2006
- РЕГЛАМЕНТ НА КОМИСИЯТА (ЕС) № 2007/2006

В България този регламент е приет с Наредба №50 на Министерството на Земеделието и Храните.

► РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 2003/2003

“относно изкуствените торове”

Този Регламент се прилага за продукти, които се предлагат на пазара като торове, означени като “ЕС тор”. Това определение само минералните и синтетични торове, не включва торовете получени при анаеробна ферментация на отпадъци.

► РЕГЛАМЕНТ НА КОМИСИЯТА (СЪВЕТА) (ЕС) № 1782/2003

“създаване на **обща правила за схемите на директно подпомагане в рамките на общата селскостопанска политика** и за установяване на някои **схеми за подпомагане** на земеделските производители и за изменение на Регламентите (ЕЕС) № 2019/93, (ЕС) № 1452/2001, (ЕС) № 1453/2001, (ЕС) № 1454/2001, (ЕС) 1868/94, (ЕС) № 1251/1999, (ЕС) № 1254/1999, (ЕС) № 1673/2000, (ЕЕС) № 2358/71 и (ЕС) № 2529/2001”

Настоящият регламент установява:

- Общи правила за директните плащания по схемите за подпомагане на доходите в рамките на общата селскостопанска политика, които са финансирани от Раздел “Гарантиране” на Европейския земеделски фонд за ориентиране и гарантиране, освен тези, предвидени съгласно Регламент (ЕС) № 1257 / 1999;
- Доход за земеделските производители (наричан по-долу “схема за единично плащане”);
- Схеми за подпомагане на земеделските производители, произвеждащи пшеница, протеинови култури, ориз, ядки, енергийни култури, картофи за нишесте, мляко, семена, полски култури, овче и козе месо, говеждо и телешко месо и бобови култури.

Приложение 2: Българско законодателство

Директива 2004/35/ЕО от 21 април 2004 г. относно екологичната отговорност по отношение на предотвратяването и отстраняването на екологични щети;

Директива 85/337/ЕЕС, относно оценката на въздействието върху околната среда, изменена с Директива 97/11/ЕС, изменена и допълнена с Директива 2003/35/ЕС относно участието на общността при изготвяне на някои планове и програми, касаещи околната среда:

- Закон за опазване на околната среда (ДВ, бр. 91/ от 25.09.2002 г.);
- Наредба за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда (изм. ДВ, бр.3 от 2006г.);
- Конвенция за оценка на въздействието върху околната среда в трансграничен контекст/ЕСПО 1991г. Подписана от България на 25.02. 1991г. Ратифицирана с Указ 87/23.03.95г.

Директива 2001/42/ЕС за оценка на въздействието на някои планове и програми върху околната среда:

- Закон за опазване на околната среда (ДВ, бр. 91/ от 25.09.2002 г.);
- Наредба за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда (изм. ДВ, бр.3 от 2006г.);
- Наредба No 2 от 05.03.2003г. за реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда и националните, регионалните и областните планове и програми за развитие, устройствените планове и техните изменения (ДВ 25/18.03.2003).

Директива 2003/4/ЕС относно публичния достъп до информация за околната среда и отменяща Директива на Съвета 90/313/ЕЕС:

- Закон за опазване на околната среда (ДВ, бр. No 91/25.09.2002)
- Закон за достъпа до публична информация (ДВ, бр.No 55/7.07.2000).

Директива на Съвета 91/692/ЕЕС от 23 Декември 1991г., стандартизираща и регионализираща отчетите по прилагането на определени директиви, свързани с околната среда:

- Решение на Комисията от 29 юли 1996г. относно въпросниците, свързани с Директиви 80/779/ЕЕС, 82/884/ЕЕС, 84/360/ЕЕС и 85/203/ЕЕС на Съвета (96/511/ЕС)
- Решение на Комисията от 25 юли 1995г. допълващо Решение 92/446/ЕЕС от 27 юли 1992г. относно въпросниците, свързани с Директиви в сектора на водите (95/337/ЕС)
- Решение на Комисията от 28 юли 1993г. относно формата на представяне на националните програми, така както се предвижда от Член 17 на Директива на Съвета 91/271/ЕЕС (93/481/ЕЕС)

- Решение на Комисията от 24 октомври 1994г. отнасящо се до въпросниците за докладите на страните членки по изпълнението на някои Директиви в сектор отпадъци (94/741/ЕС)
- Решение на Комисията от 17 април 1996г. утвърждаващо формите за предоставяне на информация съгласно Член 8 (3) от Директива 91/689/ЕЕС на Съвета за опасните отпадъци (96/302/ЕС)
- Решение на Комисията от 3 февруари 1997г. утвърждаващо формите, свързани с базата данни по изпълнение на Директива 94/62/ЕС на Европейския Парламент и Съвета за опаковките и отпадъците от опаковки (97/138/ЕС)
- Решение на Комисията от 27 май 1997г. отнасящо се до въпросниците за докладите на страните членки по изпълнение на някои Директиви в сектор отпадъци (97/622/ЕС)
- Решение на Комисията от 25 февруари 1998г. отнасящо се до въпросниците за докладите на страните членки по изпълнението на Директива 94/67/ЕС на Съвета за изгаряне на опасни отпадъци (98/184/ЕС)
- Решение на Комисията от 3 юни 1999г. за въпросника по задължението за докладване на страните членки по Член 41(2) на Регламент (ЕЕС) No 259/93 на Съвета (1999/412/ЕС)
- Решение на Комисията от 17 ноември 2000г. по въпросник за докладите на страните членки по изпълнението на Директива 1999/31/ЕС за депониране на отпадъци (сметища) (2000/738/ЕС)
- Обобщен въпросник по Директива 78/176/ЕЕС (TiO₂)
- Решение на Комисията от 9 април 1999г. отнасящо се до въпросника за докладите на страните членки по изпълнението на Директива 96/82/ЕС на Съвета за контрола върху опасностите от големи аварии с опасни вещества (1999/314/ЕС).

Наредба ЕЕС/1210/90 относно създаването на Европейска агенция по околната среда и Европейска мрежа за информация и наблюдение, изменена с Регламент ЕЕС/933/1999:

- Споразумението между Европейската общност и Република България относно участието на Република България в Европейската агенция по околна среда и Европейската мрежа за информация и наблюдение
- Регламент (ЕС)1367/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 6 септември 2006 г. относно прилагането на разпоредбите на Орхуската конвенция за достъп до информация, участие на обществеността във вземането на решения и достъп до правни въпроси за околната среда на институциите и органите на Общността.

Наредба No 6 за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на инсталации за изгаряне и за съвместно изгаряне (ДВ 78/07.09.2004);

Наредба No 7 за изискванията към площадките определени за поставяне на съоръжения за третиране на отпадъци (ДВ 81/17.09.2004);

Наредба No 8 за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и други съоръжения и инсталации за обезвреждане и оползотворяване на отпадъци (ДВ 83/24.09.2004);

Наредба за реда и начина за оползотворяване на утайки от пречиствателни станции за отпадъчни води чрез употребата им в земеделието (приета с ПМС 339/14.12.2004, ДВ112/23.12.2004);

Наредба за изискванията към качеството на течните горива и сроковете и условията за контрол и средствата за това, приета със заповед №156 на Министерски съвет от 2003, (обн., ДВ No. 66/2003, изменена и допълнена с ДВ No 69 и 78 от 2005 и No 40 от 2006, изменена и допълнена с ДВ No 76 от 2007).

- Наредбата определя условията и реда за контрол на качеството на течните горива след тяхното производство, в случай на внос - след освобождаване от митнически контрол, и по време на тяхното разпределение, включително на бензиностанции и резервоари на горивни инсталации;
- Последното изменение на гореспоменатат Наредба касае изискванията към качеството на биодизела, в съответствие с БДС 14214. Във връзка с характеристиките на масово използваните за производство ниско олеинови видове слънчоглед, имаше преходен период до 31.12.2005, който позволи намаляването на йодното число от 140 g I/100 g до стандартния индекс от – 120 g I/100 g.

Наредба за условията и реда за подпомагане на производителите на енергийни култури, издадена от Министерство на Земеделието и Храните (обн. ДВ,бр. No 37 от 08.05.2007).

- Наредбата е изготвена в съответствие с § 35 на Закона за подпомагане на земеделските производители и определя условията и реда за предоставяне на директни плащания на хектар за енергийните култури;
- Наредбата размества изискванията на Регламента на Съвета 1782/2003, установяващ общите правила за схемите за директно подпомагане в рамките на Общата селскостопанска политика и за установяване на някои схеми за подпомагане на земеделските производители, и Регламент 1973/2004, относно определяне на подробни правила за прилагане на Регламент на Съвета (ЕС) № 1782/2003 относно схемите за подпомагане, предвидени в дялове IV и IVa от посочения регламент, и използване на земите под угар (разорани полета) за целите на производството на сурови материали;
- Съгласно наредбата, земеделските производители ще получават директни помощи за отглеждане на енергийни култури, всички видове земеделски продукти, предназначени за производство на енергийни продукти, и продукти за които Министърът на земеделието и храните е одобрил представителни добиви.